

Daniel

¹ Sa ikatulo ka tuig nga paghari ni Jehoyakim sa Juda, misulong si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ngadto sa Jerusalem ug gilibotan ang siyudad aron maundang ang pagdawat niini sa tanang galamiton. ² Gihatag sa Ginoo ang kadaogan kang Nebucadnezar batok kang Jehoyakim nga hari sa Juda, ug gihatag niya kaniya ang pipila ka sagradong mga galamiton gikan sa templo sa Dios. Gidala niya kini ngadto sa yuta sa Babilonia, ngadto sa puloy-anan sa iyang dios, ug gibutang niya ang sagradong mga galamiton ngadto sa tipiganan sa iyang dios. ³ Nakigsulti ang hari kang Ashpenas, ang iyang pangulong opisyal, aron dad-on ang pipila sa mga tawo sa Israel, lakip na ang kaliwat sa hari ug sa mga halangdon— ⁴ ang mga batan-ong lalaki nga walay ikasaway, ambongan, batid sa tanang kaalam, puno sa kahibalo ug panabot, ug angayang moalagad sa palasyo sa hari. Magtudlo siya kanila sa kahibalo sa pagsulat ug pinulongan sa taga-Babilonia. ⁵ Matag adlaw nagpalain ang hari alang kanila sa bahin sa iyang lamiang kalan-on ug ubang bino nga iyang ginainom. Pagabansayon kining mga batan-ong lalaki sulod sa tulo ka tuig, ug pagkahuman niana, magalagad sila sa hari. ⁶ Lakip kanila mao sila si Daniel, si Hanania, si Mishael, ug si Azaria, ug ang pipila sa mga tawo sa Juda. ⁷ Gihatagan sila sa pangulong opisyal ug mga ngalan: Si

Daniel ginganlan ug Beltesazar, si Hanania ginganlan ug Sadrac, si Mishael ginganlan ug Mesac, ug si Azaria ginganlan ug Abednego. ⁸ Apan nakahukom si Daniel sa iyang hunahuna nga dili niya hugawan ang iyang kaugalingon pinaagi sa mga lamiang pagkaon bisan sa bino nga ilimnon sa hari. Busa mihangyo siya sa pangulong opisyal nga dili gayod niya hugawan ang iyang kaugalingon. ⁹ Karon gihatagan sa Dios si Daniel ug pabor ug kalooy pinaagi sa pagtahod nga gihatag sa pangulong opisyal alang kaniya. ¹⁰ Miingon ang pangulong opisyal ngadto kang Daniel, “Mahadlok ako sa akong agalong hari. Siyay nagbuot kung unsay inyong kan-on ug imnon. Unsaon nalang kung makita kamo sa hari nga dili himsog kay sa laing mga batan-ong lalaki nga imong kaidad? Tingali ug punggoton sa hari ang akong ulo tungod kaninyo.” ¹¹ Unya misulti si Daniel ngadto sa sinaligan nga gitahasan sa pangulong opisyal nga moatiman kang Daniel, kang Hananias, kang Mishael, ug kang Azaria. ¹² Miingon siya, “Palihog sulayi kami, nga imong mga sulugoon, sulod sa napulo ka adlaw. Hatagi lamang kami ug mga utan aron pagakan-on ug tubig aron paga-imnon. ¹³ Unya itandi ang among pamarog ngadto sa pamarog sa mga batan-ong lalaki nga nagakaon sa mga lamiang kalan-on sa hari, ug hukmi kami, nga imong mga sulugoon, sumala sa imong makita.” ¹⁴ Busa miuyon ang sinaligan kaniya niini nga paagi, ug gisulayan niya sila sulod sa napulo ka mga adlaw. ¹⁵ Sa natapos na ang napulo ka adlaw ang ilang pamarog mas himsog pa

gayod, ug nahimsog pa gayod sila, kay sa tanang batan-ong lalaki nga nagakaon sa mga lamiang kalan-on sa hari. ¹⁶ Busa gikuha sa sinaligan ang ilang mga lamiang pagkaon ug ang ilang bino ug mga utan na lamang ang gihatag kanila. ¹⁷ Alang niining upat ka mga batan-ong lalaki, ang Dios naghatag kanila ug kahibalo ug panabot sa pagsabot ug kaalam, ug masabtan ni Daniel ang tanang matang sa mga panan-awon ug mga damgo. ¹⁸ Sa natapos na ang panahon nga gitagana sa hari aron pagadad-on na sila kaniya, gidala sila sa pangulong opisyal sa atubangan ni Nebucadnezar. ¹⁹ Nakigsulti ang hari kanila, ug sa taliwala sa tibuok grupo sa katawhan wala gayoy mahisama kang Daniel, kang Hanania, kang Mishael ug kang Azaria. Nagtindog sila sa atubangan sa hari ug andam nga moalagad kaniya. ²⁰ Sa matag pangutana sa kaalam ug panabot nga gipangutana kanila sa hari, nakita niya nga napulo ka pilo ang pagkamaayo kay sa tanang salamangkero ug niadtong nag-angkon nga makasulti sa patay, nga anaa sa iyang tibuok gingharian. ²¹ Nagpuyo si Daniel didto hangtod sa unang tuig sa paghari ni Haring Cyrus.

2

¹ Sa ikaduha ka tuig sa paghari ni Nebucadnezar, aduna siyay mga damgo. Nahasol ang iyang hunahuna, ug dili siya makatulog. ² Unya gipatawag sa hari ang mga salamangkero ug kadtong nag-angkon nga makasulti sa patay. Gipatawag usab niya ang mga salamangkero ug ang maalamon nga mga tawo. Buot niyang

isulti nila ang mahitungod sa iyang mga damgo. Busa misulod sila ug mitindog sa atubangan sa hari. ³ Miingon ang hari kanila, “Nakadamgo ako, ug wala mahimutang ang akong hunahuna kay buot kong masayran kung unsay kahulogan sa damgo.” ⁴ Unya misulti ang maalamon nga tawo sa hari sa Aramico nga pinulongan, “O Hari, mabuhi ka sa kanunay! Isulti kanamo nga imong mga sulugoon ang imong damgo, ug ipadayag namo ang kahulogan.” ⁵ Mitubag ang hari ngadto sa maalamong mga tawo, “Nahiluna na kining butanga. Kung dili ninyo mapadayag kanako ang damgo ug dili kini mahubad, pagawatastawason ang inyong mga lawas ug ang inyong puloyanan himoong tinapok nga basura.” ⁶ Apan kung isulti ninyo kanako ang damgo ug ang kahulogan niini, makadawat kamo ug mga gasa gikan kanako, ganti, ug dakong pagpasidungog. Busa isulti kanako ang damgo ug ang kahulogan niini.” ⁷ Mitubag sila pag-usab ug miingon, “Tugoti ang hari nga mosugilon kanamo, nga iyang mga sulugoon, sa damgo ug isaysay namo kanimo ang kahulogan niini.” ⁸ Mitubag ang hari, “Nasayod ako nga buot ninyong langanon ang panahon tungod kay nakita ninyo kung unsa ka lig-on ang akong paghukom mahitungod niini.” ⁹ Apan kung dili kamo makasulti sa akong damgo, aduna lamang akoy usa ka silot alang kaninyo. Nakahukom kamo sa pag-andam ug dili tinuod ug malimbongon nga mga pulong nga inyong giuyonan aron isulti kanako hangtod nga mausab ang akong hunahuna. Busa karon, isulti kanako ang damgo, ug unya masayod ako nga

mahubad ninyo kini alang kanako.” ¹⁰ Ang mga tawo nga maalamon mitubag sa hari, “Walay usa ka tawo sa kalibotan nga makahatag sa gipangayo sa hari. Wala gayoy bantogan ug gamhanan nga hari ang mimando sa sama niining butanga gikan kang bisan kinsang salamangkero, o gikan kang bisan kinsa nga nag-angkon nga makasulti sa patay, o gikan sa maalamon nga tawo. ¹¹ Lisod gayod ang gipangayo sa hari, ug wala gayoy bisan kinsa nga makapadayag niini sa hari gawas lamang sa mga dios, ug wala sila nagpuyo uban sa mga tawo.” ¹² Nakapasuko ug nakapapungot gayod kini sa hari, ug nagmando siya sa paglaglag niadtong tanan nga anaa sa Babilonia nga inila pinaagi sa ilang kaalam. ¹³ Busa mikaylap ang kasugoan nga patyon kadtong tanan nga inila tungod sa ilang kaalam. Tungod niini nga kasugoan, gipangita nila si Daniel ug ang iyang mga higala aron ilang patyon. ¹⁴ Unya mitubag si Daniel uban ang pagkamaalamon ug pagkamasinubtanon kang Arioc nga kapitan sa tigpanalipod sa hari, nga miabot aron sa pagpatay niadtong tanan nga anaa sa Babilonia nga inila tungod sa ilang kaalam. ¹⁵ Gipangutana ni Daniel ang kapitan nga tigpanalipod sa hari, “Nganong dinalian man kaayo ang sugo sa hari?” Busa gisultihan ni Arioc si Daniel kung unsay nahitabo. ¹⁶ Unya miadto si Daniel ug nangayo ug pagtugot nga makigsulti siya sa hari aron maipakita niya ang kahulogan ngadto sa hari. ¹⁷ Unya mipauli si Daniel sa iyang puloy-anan ug gisugilon niya kang Hanania, kang Mishael, ug kang Azaria,

kung unsay nahitabo. ¹⁸ Gihangyo dayon niya sila aron mangamuyo sa kalooy nga gikan sa Dios sa langit bahin niining tinago aron dili patyon si Daniel ug ang iyang mga kauban lakip na ang uban pang mga tawo sa Babilonia nga inila sa ilang kaalam. ¹⁹ Nianang gabhiona gipadayag sa Dios ang tinago kang Daniel pinaagi sa usa ka panan-awon. Unya gidayeg ni Daniel ang Dios sa langit ²⁰ ug miingon, "Dalaygon ang ngalan sa Dios hangtod sa kahangtoran; tungod kay iya man ang kaalam ug ang gahom. ²¹ Giusab-usab niya ang mga panahon ug mga katuigan; gipanaog niya ug gipalingkod ang mga hari sa ilang mga trono. Nagahatag siya ug kaalam niadtong maalamon ug kahibalo niadtong adunay panabot. ²² Gipadayag niya ang halawom ug tinago nga mga butang tungod kay nasayod siya kung unsay anaa sa kangitngit, ug ang kahayag nagpuyo uban kaniya. ²³ O Dios sa akong mga katigulangan, nagapasalamat ug nagadayeg ako kanimo alang sa kaalam ug gahom nga gihatag mo kanako. Karon gipadayag mo kanako ang among gihangyo kanimo; gipadayag mo kanamo ang butang mahitungod sa hari." ²⁴ Unya miadto si Daniel aron makigkita kang Arioc (ang usa nga pinili sa hari nga maoy mopatay niadtong tanang maalamong tawo sa Babilonia). Miadto siya ug miingon kaniya, "Ayaw patya ang mga maalamong tawo sa Babilonia, dad-a ako sa hari aron ipakita ko sa hari kung unsay buot ipasabot sa iyang damgo." ²⁵ Unya gidala dayon ni Arioc si Daniel sa atubangan sa hari ug miingon, "Nakita ko ang usa ka tawo nga binihag gikan

sa Juda nga makahubad sa damgo sa hari.”²⁶ Miingon ang hari kang Daniel (nga ginganlan ug Belteshazar), “Makahimo ka ba sa pagsulti kanako sa damgo nga akong nakita ug ang kahulogan niini?”²⁷ Mitubag si Daniel sa hari ug miingon, “Ang tinago nga gipangayo sa hari nga dili maipadayag niadtong adunay mga kaalam, ni pinaagi niadtong nag-angkon nga makasulti sa patay, ni pinaagi niadtong mga salamangkero, ug pinaagi niadtong mga nagatuon sa mga bituon.²⁸ Apan, adunay Dios nga nagpuyo sa langit, nga mopadayag sa mga tinago, ug gipadayag niya kini kanimo, Haring Nebucadnezar, kung unsay mahitabo sa umaabot nga mga adlaw. Mao kini ang imong damgo ug panan-awon sa imong hunahuna samtang naghida ka sa imong higdaanan.²⁹ Alang kanimo, hari, diha sa imong higdaanan naghunahuna ka mahitungod sa mga butang nga umaabot, ug ang usa nga makapadayag sa mga tinago nagpadayag kanimo kung unsay mahitabo.³⁰ Alang kanako, kining tinago wala gipadayag kanako tungod sa bisan unsang kaalam nga anaa kanako nga labaw kay sa ubang mga tawo nga buhi. Gipadayag kanako kining tinago aron ikaw, hari, makasabot sa kahulogan, ug aron masayod ka na sa hunahuna nga anaa sa imong kasingkasing.³¹ O Hari, mihangad ka ug nakita mo ang usa ka dakong estatuwa. Kining estatuwa, hilabihan ka gamhanan ug masanag, nga nagbarog sa imong atubangan. Ang kasulaw niini makalilisang.³² Hinimo sa lunsay nga bulawan ang ulo sa estatuwa. Ang dughan ug ang mga bukton niini hinimo sa plata. Ang tiyan

ug ang mga paa niini hinimo sa bronse, ³³ ug ang mga batiis niini hinimo sa puthaw. Ang mga tiil niini may bahin nga hinimo sa puthaw ug hinimo sa yuta nga kolonon. ³⁴ Mihangad ka, ug ang usa ka bato nga gitumpag, apan dili kini pinaagi sa mga kamot sa tawo, ug naligid kini ngadto sa tiil sa estatuwa nga puthaw ug lapok, ug nagdugmok kini niini. ³⁵ Unya dungan nga nadugmok ang puthaw, ang lapok, ang bronse, ang plata, ug ang bulawan ug nahimong sama sa uhot diha sa salog nga giukanan panahon sa ting-init. Gipadpad kini sa hangin ug walay nabilin niini. Apan ang bato nga nagdugmok sa estatuwa nahimong dakong bukid ug gilukop niini ang tibuok kalibotan. ³⁶ Mao kini ang imong damgo. Karon isulti namo sa hari ang kahulogan. ³⁷ Ikaw, o hari, ang hari sa mga hari nga gihatagan sa Dios sa gingharian, sa gahom, sa kusog, ug sa kadungganan. ³⁸ Gitugyan niya sa imong mga kamot ang dapit nga puyan sa mga tawo. Gitugyan niya sa imong mga kamot ang tanang kahayopan sa kaumahan ug kalanggaman sa kalangitan, ug gihimo ka niya nga magdumala kanilang tanan. Ikaw mao kadtong ulo sa estatuwa nga bulawan. ³⁹ Sunod kanimo, motungha ang mas ubos kanimo nga gingharian, ug may ikatulo nga gingharian nga bronse nga magdumala sa tibuok kalibotan. ⁴⁰ Adunay ikaupat nga gingharian, nga lig-on nga sama sa puthaw, tungod kay makadugmok ang puthaw sa ubang mga butang ug makagupok sa tanan. Makagupok kini sa tanang butang ug makadugmok niini. ⁴¹ Sama sa imong nakita, ang

tiil ug ang mga tudlo nga may bahin nga hinimo sa lapok ug may bahin nga hinimo sa puthaw, busa mao kini ang gingharian nga nabahin-bahin; ang ubang kalig-on sa puthaw anaa niini, sama sa imong nakita nga ang puthaw nga sagol sa lapok. ⁴² Ingon nga ang tudlo sa tiil nga may bahin nga puthaw ug may bahin nga hinimo sa lapok, busa may bahin sa gingharian nga lig-on ug may bahin nga huyang. ⁴³ Sama sa imong nakita ang puthaw nasagol sa lapok, busa ang katawhan sagol-sagol; dili sila magtapot sa usag-usa sama nga ang puthaw dili mosagol sa lapok. ⁴⁴ Sa panahon niadtong mga hari, ang Dios sa langit magtukod ug usa ka gingharian nga dili gayod malumpag, ni mapukan sa laing katawhan. Modugmok kini sa ubang gingharian mao kadto ang kataposan sa tanan, ug magpabilin kini hangtod sa kahangtoran. ⁴⁵ Sama sa imong nakita, ang usa ka bato gilumpag sa bukid, apan dili pinaagi sa mga kamot sa tawo. Nakadugmok kini sa puthaw, sa bronse, sa lapok, sa plata, ug nagpino sa bulawan. Ang gamhanang Dios nagpahibalo kanimo, hari, kung unsay mahitabo human niini. Tinuod ang damgo ug kasaligan ang kahulogan niini.” ⁴⁶ Mihapa si Haring Nebucadnezar sa atubangan ni Daniel ug gipasidunggan siya; nagsugo siya nga maghalad sila ug insenso alang kaniya. ⁴⁷ Ang hari miingon kang Daniel, “Matuod nga ang imong Dios mao ang Dios sa mga dios, ang Ginoo sa mga hari, ug siya ang nagapadayag sa mga tinago, tungod kay ikaw ang nakapadayag niini nga tinago.” ⁴⁸ Unya gihimo sa hari si Daniel

nga labaw nga gipasidunggan ug gihatagan siya ug daghang maanindot nga mga gasa. Gihimo niya siya nga magmamando sa tibuok probinsya sa Babilonia. Nahimo si Daniel nga pangulong gobernador sa tanang maalamon nga mga tawo sa Babilonia. ⁴⁹ Naghangyo si Daniel sa hari, nga himoon niya si Sadrac, si Mesac, ug si Abednego nga labaw nga tigdumala sa probinsya sa Babilonia. Apan nagpabilin si Daniel sa palasyo sa hari.

3

¹ Nagpabuhat si Haring Nebucadnezar ug usa ka estatuwa nga bulawan nga may 60 ka cubit ang gitas-on ug unom ka cubit ang gilapdon. Gipahimutang niya kini sa Kapatagan sa Dura sa probinsya sa Babilonia. ² Unya nagpadala ug mga mensahe si Nebucadnezar aron sa pagtigom sa mga gobernador sa probinsya, mga gobernador sa rehiyon, ug ang mga gobernador sa lungsod, uban ang mga magtatambag, mga tinugyanan sa salapi, mga maghuhukom, mga pangulong maghuhukom, ug ang tanang mga pangulong opisyal sa mga probinsya aron motambong sa paghalad sa estatuwa nga iyang gipahimutang. ³ Unya nagtigom ang mga gobernador sa probinsya, mga gobernador sa rehiyon, ug mga gobernador sa lungsod, uban ang mga magtatambag, mga tinugyanan sa salapi, mga maghuhukom, mga pangulong maghuhukom, ug ang tanang mga pangulong opisyal sa mga probinsya sa paghalad sa estatuwa nga gipahimutang ni Nebucadnezar. Nagtindog sila

atubangan niini. ⁴ Unya misinggit ang tigbalita, “Gimandoan kamo, O katawhan, mga kanasoran, ug mga pinulongan, ⁵ nga sa takna nga madungog ninyo ang mga huni sa mga budyong, mga plawta, mga kudyapi, mga lira, mga alpa, ug sa ubang matang sa mga plawta, ug sa tanang matang sa tulunggon, kinahanglan moluhod kamo ug mohapa atubangan sa estatuwa nga bulawan nga gipahimutang ni Haring Nebucadnezar. ⁶ Si bisan kinsa nga dili moluhod ug mosimba niana gayong taknaa, itambog dayon didto sa nagdilaab nga hudno.” ⁷ Busa sa pagkadungog sa katawhan sa mga huni sa mga budyong, sa mga plawta, sa mga kudyapi, sa mga lira, sa mga alpa, ug sa ubang matang sa mga plawta ug sa tanang matang sa tulunggon, ang tanang katawhan, mga kanasoran ug mga pinulongan nangluhod ug nanghapa atubangan sa estatuwa nga bulawan nga gipahimutang ni haring Nebucadnezar. ⁸ Niadto gayong tungora adunay pipila ka mga Caldihanon nga miduol ug mipasaka ug sumbong batok sa mga Judio. ⁹ Miingon sila ngadto kang haring Nebucadnezar, “Oh Hari, mabuhi ka unta hangtod sa kahangtoran! ¹⁰ Ikaw, O Hari nagpakanaog ug usa ka kasugoan nga ang matag tawo nga makadungog sa mga huni sa mga budyong, sa mga plawta, sa mga kudyapi, sa mga alpa, ug sa ubang matang sa mga plawta, ug sa tanang matang sa tulunggon, kinahanglan moluhod ug mohapa atubangan sa estatuwa nga bulawan. ¹¹ Si bisan kinsa nga dili moluhod ug mosimba kinahanglan itambog dayon didto sa nagdilaab

nga hudno. ¹² Karon adunay pipila ka mga Judio nga imong gipili nga pangulo sa probinsya sa Babilonia; sila si Sadrac, si Mesac ug si Abednego. Kining mga tawhana wala mipatalinghog kanimo, O hari. Wala sila misimba o mialagad sa imong mga dios, o mihapa atubangan sa estatuwa nga bulawan nga imong gipahimutang.” ¹³ Unya nasuko pag-ayo ug naglagot si Nebucadnezar ug mimando nga dad-on ngadto kaniya si Sadrac, si Mesac, ug si Abednego. Busa gidala nila kining mga tawhana sa atubangan sa hari. ¹⁴ Miingon si Nebucadnezar kanila, “Nakahukom na ba gayod kamo Sadrac, Mesac, ug Abednego, nga dili kamo mosimba sa akong mga dios o mohapa atubangan sa estatuwa nga bulawan nga akong gipahimutang? ¹⁵ Karon kung andam na kamo moluhod ug mohapa atubangan sa estatuwa nga akong gibuhat sa dihang madungog ninyo ang mga huni sa mga budyong, sa mga plawta, sa mga kudyapi, sa mga lira, sa mga alpa, ug sa ubang matang sa mga plawta, ug sa tanang matang sa tulunggon, walay angay nga dangatan sa tanan. Apan kung dili kamo mosimba, itambog dayon kamo didto sa nagdilaab nga hudno. Kinsa man ang dios nga makaluwas kaninyo gikan sa akong mga kamot?” ¹⁶ Gitubag ni Sadrac, Mesac, ug Abednego ang hari, “O Nebucadnezar, dili na kami kinahanglan motubag pa kanimo bahin niini. ¹⁷ Kung aduna may tubag, mao kini nga ang among Dios nga among gialagaran makahimo sa pagluwas kanamo gikan sa nagdilaab nga hudno, ug luwason niya kami gikan sa imong kamot, O

hari. ¹⁸ Apan kung dili, sayri usab O hari, nga dili kami mosimba sa imong mga dios, ug dili kami mohapa ngadto sa estatuwa nga bulawan nga imong gipahimutang.” ¹⁹ Unya misamot ang kapungot ni Nebucadnezar; nausab ang iyang panagway batok kang Sadrac, Mesac, ug Abednego. Nagmando siya nga painiton pa ang hudno kapito ka pilo kay sa naandan niini nga kainiton. ²⁰ Unya gisugo niya ang pipila ka kusgan nga mga lalaki sa iyang kasundalohan nga gapuson sila si Sadrac, si Mesac, ug si Abednego ug sa pagtambog kanila didto sa nagdilaab nga hudno. ²¹ Gigapos sila nga nagsul-ob gihapon sa ilang mga kupo, mga bisti, mga purong, ug uban pang mga sapot, ug gitambog sila ngadto sa nagdilaab nga hudno. ²² Tungod kay gipatuman man gayod ang mando sa hari ug labihan na kainit ang hudno, nakapatay ang kalayo sa mga lalaki nga nagtambog kang Sadrac, Mesac, ug Abednego. ²³ Kining tulo ka lalaki, si Sadrac, si Mesac, ug si Abednego, gitambog nga ginapos didto sa nagdilaab nga hudno. ²⁴ Unya natingala si haring Nebucadnezar ug midali pagtindog. Nangutana siya sa iyang mga magtatambag, “Dili ba tulo man ka tawong ginapos ang atong gitambog sa kalayo?” Gitubag nila ang hari, “Tinuod kana, O hari.” ²⁵ Miingon siya, “Apan upat ka tawo ang akong nakita nga walay gapos nga naglakawlakaw taliwala sa kalayo, ug wala sila maunsa. Ang kahayag sa ikaupat sama sa anak sa mga dios.” ²⁶ Unya mipaduol si Nebucadnezar sa pultahan sa nagdilaab nga hudno ug gitawag niya sila, “Gawas kamo Sadrac, Mesac, ug Abed-

nego, mga alagad sa Dios nga Labing Halangdon! Duol ngari!” Unya nanggawas sa kalayo si Sadrac, si Mesac, ug si Abednego. ²⁷ Ang mga gobernador sa probinsya, mga gobernador sa rehiyon, ug uban pang mga gobernador, ug ang mga magtatambag sa hari nga nagtigom didto nakakita niining mga tawhana. Ang kalayo wala makapaso sa ilang mga lawas; wala masunog ang ilang mga buhok; ug wala maunsa ang ilang mga bisti; ug wala gani sila nanimahong aso. ²⁸ Miingon si Nebucadnezar, “Daygon nato ang Dios ni Sadrac, ni Mesac, ug ni Abednego, nga nagpadala sa iyang mensahero ug naghatag sa iyang mensahe ngadto sa iyang mga alagad. Nagsalig sila kaniya sa dihang wala nila tumana ang akong mando, ug gitugyan nila ang ilang mga lawas kay sa pagsimba o paghapa sa bisan unsang dios gawas sa ilang Dios. ²⁹ Busa nagpakanaog ako ug kasugoan nga si bisan kinsa nga mga tawo, mga nasod, o mga pinulongan ang magpasipala sa Dios ni Sadrac, ni Mesac, ug ni Abednego tagodtagoron gayod, ug kinahanglan panggun-obon ang ilang mga pinuy-anan tungod kay walay laing dios nga makaluwas sama niini.” ³⁰ Unya gipatas-an sa hari ang katungdanan ni Sadrac, ni Mesac, ug ni Abednego sa probinsya sa Babilonia.

4

¹ Si Haring Nebucadnezar nagpadala niini nga kasugoan ngadto sa tanang katawhan, mga kanasoran, ug mga pinulongan nga nagpuyo sa kalibotan: “Magmalinawon pa unta kamo.

² Ikalipay ko ang pagsugilon kaninyo ang mahitungod sa mga ilhanan ug mga katingalahan nga gibuhat kanako sa Dios nga Labing Halangdon.

³ Pagkagamhanan sa iyang mga timailhan ug iyang mga katingalahan! Ang iyang gingharian mao ang walay kataposang gingharian, ug ang iyang pagbuot molungtad hangtod sa tanang kaliwatan.”

⁴ Ako si Nebucadnezar, malipayong nagpuyo sa akong panimalay, ug nagmalipayon sa kabuhong dinhi sa akong palasyo.

⁵ Apan aduna akoy damgo nga nakapahadlok kanako. Samtang naghigda ako, nakapahasol kanako ang hulagway nga akong nakita ug ang panan-awon sa akong hunahuna.

⁶ Busa nagmando ako nga dad-on dinhi kanako ang tanang tawo sa Babilonia nga may kaalam aron hubaron nila ang kahulogan sa akong damgo.

⁷ Unya miabot ang mga salamangkero, kadtong nag-angkon nga makasulti sa mga patay, ang maalamong mga tawo, ug ang mga nagatuon sa mga bituon. Gisugilon ko kanila ang damgo, apan wala nila kini mahubad alang kanako.

⁸ Apan sa kaulahian miabot si Daniel—nga ginganlan usab ug Belteshazar nga mao ang ngalan sa akong dios, ug anaa kaniya ang espiritu sa balaang mga dios—ug gisugilon ko kaniya ang damgo.

⁹ “Belteshazar, labaw sa mga salamangkero, nasayod ako nga ang espiritu sa balaang mga dios anaa kanimo ug walay tinago nga lisod alang kanimo. Sultihi ako sa akong nakita sa akong damgo ug unsa ang buot ipasabot niini.

¹⁰ Mao kini ang panan-awon nga akong nakita sa akong hunahuna samtang ako naghigda sa akong

higdaanan: Milantaw ako, ug adunay kahoy nga anaa sa taliwala sa kalibotan, taas kini kaayo. ¹¹ Mitubo ang maong kahoy ug nahimong ligon. Misangko ang tumoy niini sa kalangitan, ug makita kini ngadto sa tanang bahin sa tibuok kalibotan. ¹² Maanindot ang mga dahon niini, daghan ug mga bunga, ug igo nga makapakaon sa tanan. Nagpasilong niini ang mga mananap, ug nagbatog sa mga sanga niini ang mga langgam sa kalangitan. Ang tanang buhing mga binuhat makakuhag pagkaon gikan niini. ¹³ Nakita ko sa akong hunahuna samtang ako naghigda sa akong higdaanan, ug ang balaang mensahero mikanaog gikan sa kalangitan. ¹⁴ Misinggit siya ug miingon, 'Putla ang kahoy ug putla ang mga sanga, husloa ang mga dahon niini, ug kataga ang mga bunga niini. Papahawaa ang mga mananap nga anaa ilalom niini ug palupara ang mga langgam gikan sa mga sanga. ¹⁵ Ibilin ang tuod sa mga gamot niini sa yuta, nga hiniktan sa puthaw ug bronse, taliwala sa lunhaw nga mga sagbot sa kaumahan. Pasagdi nga mabasa kini sa yamog nga gikan sa kalangitan. Pasagdi nga magpuyo kini uban sa mga mananap sa kasagbotan diha sa yuta. ¹⁶ Pasagdi nga mausab ang iyang hunahuna gikan sa panghunahuna sa tawo, ug pasagdi nga maghunahuna siya sama sa mananap hangtod mahuman ang pito ka tuig. ¹⁷ Kini nga hukom sumala sa kasugoan nga gibalita sa mensahero. Kini nga hukom gibuhat sa usa ka balaan aron masayod kadtong mga buhi nga ang Labing Halangdon magmando sa tanang gingharian sa katawhan ug ihatag

kang bisan kinsa nga buot niyang ibutang nga magmando niini, bisan paman sa labing yanong mga tawo.’ ¹⁸ Ako si Haring Nebucadnezar, nagdamgo niini. Karon ikaw Beltesazar, sultihi ako sa hubad, tungod kay walay bisan usa sa mga tawong may kaalam dinhi sa akong gingharian ang nakahubad niini alang kanako. Apan makahimo ka niini, tungod kay ang espiritu sa balaang mga dios anaa man kanimo.” ¹⁹ Unya si Daniel nga ginganlan usab ug Beltesazar, wala gayod mahimutang sa makadiyot, ug nahasol ang iyang hunahuna. Miingon ang hari, “Beltesazar, ayaw tugoti nga mahasol ka sa damgo o sa hubad niini.” Mitubag si Beltesazar, “Akong agalon, hinaot unta nga ang damgo alang niadtong nagdumot kanimo; hinaot unta nga ang hubad niini alang sa imong mga kaaway. ²⁰ Ang kahoy nga imong nakita—nga mitubo ug nahimong lig-on, ug ang tumoy niini mikasanko sa kalangitan, ug makita sa tanang bahin sa kalibotan— ²¹ nga may maanindot nga mga dahon, ug adunay daghan nga mga bunga, aron mahimong pagkaon alang sa tanan, ug sa ilalom niini nagpasilong ang mga mananap sa kaumahan, ug gipuy-an sa mga langgam sa kalangitan— ²² kini nga kahoy mao ikaw, O hari, ikaw nga nahimong kusgan. Ang imong pagkabantogan midako ug misanko sa kalangitan, ug ang imong kagahom miabot ngadto sa tanang bahin sa kalibotan. ²³ Nakita mo, O hari, ang balaang mensahero nga mikanaog gikan sa langit ug miingon, 'Putla ang kahoy ug laglaga kini, apan ibilin ang tuod sa mga gamot diha sa yuta, nga hiktan sa

puthaw ug bronse, nga anaa taliwala sa lunhaw nga mga sagbot sa kaumahan. Pasagdi kini nga mabasa sa yamog nga gikan sa kalangitan. Pasagdi kini nga magpuyo uban sa ihalas nga mga mananap diha sa kaumahan hangtod nga molabay ang pito ka tuig.' ²⁴ Mao kini ang hubad, O hari. Mao kini ang kasugoan sa Labing Halangdon nga moabot kanimo, akong agalon nga hari. ²⁵ Papahawaon ka gikan sa mga tawo, ug magpuyo ka uban sa ihalas nga mga mananap sa kaumahan. Mokaon ka ug sagbot sama sa usa ka torong baka, ug mabasa ka sa yamog nga gikan sa kalangitan, ug molabay ang pito ka tuig hangtod nga ilhon mo nga ang Labing Halangdon maoy nagmando sa mga gingharian sa katawhan ug ihatag niya kini kang bisan kinsa nga buot niyang hatagan. ²⁶ Mahitungod sa gimando nga ibilin ang tuod sa mga gamot sa kahoy, niini nga pamaagi ibalik kanimo ang imong gingharian sa panahon nga ilhon mo nga ang langit mao ang tigdumala. ²⁷ Busa, O hari, dawata ang akong tambag kanimo. Hunong na sa pagpakasala ug buhata ang maayo. Biyai ang daotan nimong binuhatan pinaagi sa pagpakitag kaluoy ngadto sa mga dinaogdaog, ug basin pa kon magpadayon ang imong pagkamauswagon. ²⁸ - ²⁹ Kining tanan nahitabo gayod kang Haring Nebucadnezar. Paglabay sa dose ka bulan naglakawlakaw siya didto sa atop sa iyang harianong gingharian sa Babilonia, ³⁰ ug miingon siya, "Dili ba mao man kini ang bantogang Babilonia, nga akong gitukod alang sa akong harianong pinuy-anan, alang sa kahimayaan sa

akong kadungganan?” ³¹ Sa dihang wala pa natapos ang hari sa pagsulti, adunay tingog nga gikan sa langit: “Haring Nebucadnezar, gipahibalo kini kanimo nga kining gingharian pagakuhaon na gikan kanimo. ³² Papahawaon ka gikan sa katawhan, ug magpuyo ka uban sa ihalas nga mga mananap diha sa kaumahan. Magakaon ka ug sagbot sama sa usa ka torong baka. Molabay ang pito ka tuig hangtod nga ilhon mo nga ang Labing Halangdon mao ang nagmando sa mga gingharian sa katawhan ug ihatag niya kini kang bisan kinsa nga buot niyang hatagan.” ³³ Dihadiha nahitabo gayod kini nga kasugoan batok kang Nebucadnezar. Gipapahawa siya gikan sa katawhan. Mikaon siyang sagbot sama sa torong baka, ug nabasa ang iyang lawas sa yamog nga gikan sa kalangitan. Mitaas ang iyang buhok sama sa balahibo sa agila, ug ang iyang mga kuko sama sa kuko sa mga langgam. ³⁴ Sa kataposang mga adlaw, ako si Nebucadnezar, mihangad sa langit, ug nahibalik kanako ang akong maayong panimuot. “Gidayeg ko ang Labing Halangdon, ug gipasidunggan ug gihimaya ko siya nga buhi sa walay kataposan. Kay ang iyang paghari walay kataposan, ug ang iyang gingharian molungtad hangtod sa tanang kaliwatan. ³⁵ Ang tanang lumolupyo sa kalibotan giila nga ubos kaniya; buhaton niya ngadto sa kasundalohan sa langit ug sa mga tawo sa kalibotan ang uyon sa iyang kabubut-on. Walay bisan usa ang makapugong kaniya o makahagit kaniya. Walay bisan usa ang makasulti kaniya, 'Nganong gibuhat mo man

kini?’” ³⁶ Sa samang higayon nga nahibalik ang akong maayong panghunahuna, nahibalik usab kanako ang akong dungog ug katahom alang sa kahimayaan sa akong gingharian. Nalooy kanako ang akong mga magtatambag ug ang akong mga pangulo. Nahibalik kanako ang akong trono, ug nahimo pa akong mas bantogan. ³⁷ Karon, ako si Nebucadnezar, magdayeg, magpasidungog, ug maghimaya sa Hari sa langit, kay ang tanan nga iyang gihimo maayo, ug ang iyang pamaagi makataronganon. Ginapaubos niya kadtong magarbohon.

5

¹ Ang hari nga si Belshazar nagpahigayon ug dakong bangkita alang sa liboan niya ka inilang mga tawo, ug nakig-inom siya ug bino atubangan sa liboan ka mga tawo. ² Samtang nag-inom si Belshazar ug bino, nagmando siya nga kuhaon ang mga sudlanan nga hinimo sa bulawan o sa plata nga gikuha sa iyang amahan nga si Nebucadnezar gikan sa templo sa Jerusalem, aron maimnan niya, sa iyang inilang mga tawo, sa iyang mga asawa ug mga puyopuyo. ³ Gidala sa mga sulugoon ang mga sudlanan nga bulawan nga gikuha gikan sa templo, ang balay sa Dios, didto sa Jerusalem. Gigamit kini nga imnanan sa hari, sa inilang mga tawo, sa iyang mga asawa ug sa iyang mga puyopuyo. ⁴ Nanginom sila ug bino ug nagdayeg sa ilang mga diosdios nga hinimo sa bulawan ug sa plata, sa bronse, sa puthaw, sa kahoy, ug sa bato. ⁵ Niadtong taknaa mitungha ang mga tudlo sa kamot sa

tawo diha atbang sa tungtongan sa lampara ug misulat sa bungbong sa palasyo sa hari. Gamay lamang nga bahin sa kamot ang nakita sa hari samtang nagsulat kini. ⁶ Unya nangluspap ang dagway sa hari ug nalisang siya sa iyang gihunahuna; nawad-an ug kusog ang iyang mga paa, ug nagapangurog ang iyang mga tuhod. ⁷ Unya misinggit ang hari nga nagsugo sa pagdala niadtong nag-angkon nga makasulti sa mga patay, mga tawong maalamon, ug mga astrologo. Giingnan sa hari kadtong inila sa ilang pagkamaalamon sa Babilonia, “Si bisan kinsa ang makasaysay niining sinulat ug sa buot ipasabot niini pagasul-oban sa tapul nga bisti ug ipakwentas kaniya ang kwentas nga bulawan. Mabatonan niya ang katungod sa ikatulo nga labing taas nga magmamando sa gingharian.” ⁸ Unya misulod ang tanang tawo sa hari nga inila sa ilang pagkamaalamon, apan dili nila mabasa ang nakasulat o makasaysay sa kahulogan niini ngadto sa hari. ⁹ Busa nabalaka pag-ayo si Har-ing Belshazar ug nangluspap ug samot ang iyang dagway. Nalibog pag-ayo ang mga inilang tawo sa hari. ¹⁰ Karon misulod ang rayna sa balay nga gipahigayonan sa bangkita tungod sa gisulti sa hari ug sa mga inila nga mga tawo. Miingon ang rayna, “Mabuhi sa kanunay ang Hari! Ayaw tugoti nga masamok ang imong hunahuna. Ayaw tugoti nga mangluspap pa ang imong dagway. ¹¹ Adunay usa ka tawo dinhi sa imong gingharian nga may espiritu sa balaang mga dios. Sa panahon sa imong amahan, ang kahayag, ug ang panabot, ug ang kaalam sama sa kaalam sa

mga dios makaplagan kaniya. Si Haring Nebucadnezar, ang imong amahan, naghimo kaniya nga labaw sa mga salamangkero, maingon man nga labaw niadtong makasulti sa mga patay, sa mga tawong maalamon, ug sa mga astrologo. ¹² Usa ka talagsaong espiritu, kahibalo, panabot, paghubad sa mga damgo, pagpahayag sa mga tigmo ug pagsulbad sa mga problema—kini nga mga katakos makaplagan niining tawo nga si Daniel, nga ginganlan sa hari ug Belteshazar. Karon ipatawag si Daniel ug sultihan ka niya sa kahulogan sa nahisulat.” ¹³ Unya gidala si Daniel sa atubangan sa hari. Miingon ang hari kaniya, “Ikaw si Daniel, usa sa mga tawo nga binihag gikan sa Juda, nga gikuha sa akong amahan nga hari gikan sa Juda. ¹⁴ Nadungog ko ang mahitungod kanimo, nga anaa kanimo ang espiritu sa mga dios, ug ang kahayag ug ang panabot ug ang talagsaong kaalam makaplagan diha kanimo. ¹⁵ Karon gidala dinhi sa akong atubangan ang mga tawo nga giila nga maalamon ug kadtong nag-angkon nga makasulti sa patay aron basahon kining sinulat ug itug-an kanako ang hubad niini, apan dili sila makatug-an kanako sa buot ipasabot niini. ¹⁶ Nadungog ko nga makahubad ka ug makasulbad sa mga problema. Karon kung mabasa nimo ang sinulat ug masaysay ang buot ipasabot niini, pagasuloban ka sa bisti nga tapul ug pakwentasan ug bulawan, ug mabatonan mo ang katungod sa ikatulo sa labing taas nga magmamando sa gingharian.” ¹⁷ Unya mitubag si Daniel sa atubangan sa hari, “Imoha na lamang kanang imong mga

gasa, ug ihatag ang imong mga ganti ngadto sa laing tawo. Apan, basahon ko gihapon ang sinulat alang kanimo, O hari, ug isaysay ko kanimo ang buot ipasabot niini. ¹⁸ Alang kanimo, O hari, gihatag sa Labing Gamhanang Dios ngadto kang Nebucadnezar nga imong amahan ang gingharian, ang pagkabantogan, ang kadunggan, ug ang pagkagamhanan. ¹⁹ Tungod sa pagkabantogan nga gihatag sa Dios kaniya, ang tanang katawhan, kanasoran, ug ang tanang pinulongan nagapangurog ug nahadlok kaniya. Gipatay niya kadtong gusto niya nga patyon, ug gipabiling buhi kadtong iyang gusto nga buhion. Gipataas niya kadtong iyang nahimotan, ug iyang gipaubos kadtong iyang gingbut-an. ²⁰ Apan sa dihang nagmagarbohon na ang iyang kasingkasing ug nagmagahi ang iyang espiritu nga mapalabilabihon na, gipakanaog siya gikan sa iyang harianong trono, ug gikuha nila gikan kaniya ang kagahom. Gipapahawa siya gikan sa katawhan, ug may pangisip siya sama sa usa ka mananap, ug nagpuyo siya tipon sa ihalas nga mga asno. ²¹ Mikaon siya ug sagbot sama sa baka. Nahumod ang iyang lawas sa yamog nga gikan sa langit hangtod nga nakaamgo siya nga ang Labing Gamhanang Dios mao ang nagma-
mando sa tanang gingharian sa katawhan ug magbuot kung si kinsa ang gusto nga magmando kanila. ²² Ikaw Belshazar nga iyang anak, wala magpaubos sa imong kasingkasing, bisan nasayod ka na niining tanan. ²³ Nagpasigarbo ka sa imong kaugalingon batok sa Ginoo sa langit. Gipakuha mo kanila ang mga sudlanan nga gikan

sa iyang templo nga giimnan mo ug bino, sa inila nga mga tawo, sa imong mga asawa ug sa mga puyopuyo, ug gidayeg ninyo ang mga diosdios nga hinimo sa plata ug sa bulawan, sa bronse, sa puthaw, sa kahoy, ug sa bato—mga diosdios nga dili makakita, dili makadungog, o wala masayod sa tanan. Wala ninyo pasidunggi ang Dios nga nagkupot sa inyong gininhawa diha sa iyang kamot ug nasayod sa tanan ninyong mga dalan. ²⁴ Busa gipakita sa Dios ang iyang kamot gikan sa iyang presensya ug nahitabo kining sinulat. ²⁵ Mao kini ang gisulat, “Mene, Mene, Tekel ug Pharsin.” ²⁶ Mao kini ang buot ipasabot: Ang 'Mene', nagpasabot nga giihap na sa Dios ang imong paghari sa gingharian ug natapos na kini. ²⁷ Ang 'Tekel', 'nagpasabot nga gitimbang ka sa timbangan ug nahibaloan nga kulang ka sa timbang.' ²⁸ Ang 'Peres', 'kini nagpasabot nga nabahin ang imong gingharian ug gihatag ngadto sa mga taga-Media ug sa mga taga-Persia.’” ²⁹ Unya nagmando si Belshazar, ug gibistihan nila ug tapul si Daniel. Gikwentasan siyag bulawang kwentas, ug gipahibalo sa hari ang mahitungod kaniya nga aduna siyay katungod sa ikatulo nga labing taas nga magmamando sa gingharian. ³⁰ Niadtong gabhiona, gipatay si Belshazar, ang hari sa Babilonia, ³¹ ug si Darius nga taga-Media maoy mipuli sa gingharian sa dihang 62 na ang iyang pangidaron.

6

¹ Nakapahimuot kang Darius ang pagpili sa gingharian ug 120 ka mga gobernador sa mga

probinsya nga maoy magdumala sa tibuok gingharian. ² Labaw kanila ang tulo ka pangulo nga tigdumala, ug ang usa kanila mao si Daniel. Gipili kining mga pangulo nga tigdumala aron nga magdumala sa mga gobernador sa probinsya, aron dili na mawad-an ang hari. ³ Labing inila si Daniel sa ubang mga pangulo nga tigdumala ug sa mga gobernador sa probinsya tungod kay aduna siyay talagsaong espiritu. Naglaraw ang hari nga himoon siya nga labaw sa tibuok gingharian. ⁴ Unya ang ubang pangulo nga tigdumala ug ang mga gobernador sa probinsya nangita ug sayop sa katungdanan nga ginabuhat ni Daniel alang sa gingharian, apan wala silay nakita nga daotan o sayop sa iyang katungdanan tungod kay matinud-anon siya. Walay sayop o pagpasagad nga nakaplagnan kaniya. ⁵ Unya miingon kining mga tawhana, “Wala gayod kitay makitang hinungdan nga ikasumbong batok niining Daniel gawas kung pangitaan nato siya ug butang nga mobatok kaniya nga may kalabutan sa balaod sa iyang Dios.” ⁶ Unya gidala sa mga pangulong tigdumala ug sa mga gobernador ang usa ka laraw ngadto sa atubangan sa hari. Miingon sila kaniya, “O Haring Darius, mabuhi ka unta sa kanunay! ⁷ Nakahukom ug nagkauyon ang mga gobernador, ang tanang pangulong tigdumala sa gingharian, ang mga gobernador sa rehiyon, ug ang mga gobernador sa probinsiya, ang mga magtatambag, ug ang mga gobernador, nga ikaw nga hari, magpakanaog ug usa ka kasugoan ug kinahanglan nga ipatuman kini, aron ang si bisan kinsa ang mag-ampo ngadto sa bisan unsa

nga dios o sa tawo sulod sa 30 ka adlaw, gawas kanimo, O hari, kanang tawhana kinahanglan nga itambog ngadto sa puy-anan sa mga liyon.

⁸ Karon, O hari, ipakanaog ang kasugoan ug pirmahi ang dukomento aron dili kini mahimong usbon, sumala sa mga balaod sa Medianhon ug sa Persianhon, aron dili na kini makawang.”

⁹ Busa gipirmahan kini ni haring Darius ang dukomento nga ipakanaog ang kasugoan ngadto sa usa ka balaod. ¹⁰ Sa pagkasayod ni Daniel nga gipirmahan na ang dukomento ug nahimong balaod, mipauli siya sa iyang balay (karon abli ang mga bintana sa iyang lawak sa taas nga bahin sa balay nga nag-atubang ngadto sa Jerusalem), ug miluhod siya, sama sa iyang ginabuhat katulo sa usa ka adlaw, unya nag-ampo ug nagpasalamat ngadto sa iyang Dios, sama sa iyang ginabuhat kaniadto pa. ¹¹ Unya nakita niining mga tawhana nga naghiusa sa paghimo niini nga laraw nga nangaliyupo ug nagpakitabang si Daniel sa Dios. ¹² Unya miadto sila sa hari ug nakigsulti kaniya mahitungod sa iyang balaod: “Dili ba gipakanaog mo man ang usa ka balaod nga ang tanan nga mag-ampo sa bisan unsang dios o sa tawo sulod sa 30 ka adlaw, gawas kanimo, O hari, kinahanglan itambog ngadto sa puy-anan sa mga liyon?” Mitubag ang hari, “Magpabilin kini nga balaod, sumala sa balaod sa mga taga-Medes ug sa mga taga-Persia; dili na kini mahimong usabon.” ¹³ Unya gitubag nila ang hari, “Kanang tawo nga si Daniel, nga usa sa mga tawo nga binihag gikan sa Juda, wala nagtagad kanimo,

O hari, o sa balaod nga imong gisilyohan. Nag-ampo hinuon siya sa iyang Dios makatulo sa usa ka adlaw.” ¹⁴ Sa pagkadungog sa hari niini, nasubo gayod siya pag-ayo, ug naghunahuna siya sa pagluwas kang Daniel gikan niini nga balaod. Naningkamot siya nga luwason si Daniel hangtod nga misalop na ang adlaw. ¹⁵ Unya kini nga mga tawo nga nagsabot sa maong laraw nangadto sa hari ug miingon kaniya, “Hibaloi, O hari, nga mao kini ang balaod sa mga taga-Medes ug sa mga taga-Persia, nga wala gayoy kasugoan ni balaod nga gipakanaog sa hari nga mahimong usabon.” ¹⁶ Unya nagmando ang hari, ug gipasulod nila si Daniel, ug gitambog nila siya ngadto sa puy-anan sa mga liyon. Unya miingon ang hari kang Daniel, “Hinaot nga ang imong Dios, nga padayon mong gialagaran magluwas kanimo.” ¹⁷ Gitabonan ug usa ka bato ang agianan sa puy-anan, ug gisilyohan kini sa hari sa iyang kaugalingong singsing nga pangsilyo ug uban sa singsing nga silyo sa iyang mga inilang tawo aron walay makahimo sa pag-usab sa gihimo mahitungod kang Daniel. ¹⁸ Unya mipauli ang hari sa iyang palasyo ug nagpuasa siya niadtong gabhiona. Walay gihimo nga kalingawan sa iyang atubangan, ug wala siya duawa sa katulogon. ¹⁹ Unya sa pagkakaadlawon mibangon ang hari ug midali sa pag-adto sa puy-anan sa mga Liyon. ²⁰ Sa dihang nagkaduol na siya sa puy-anan, gitawag niya si Daniel uban ang masub-anong tingog, miingon kang Daniel, “Daniel, alagad sa buhi nga Dios, giluwasa ka ba sa imong Dios, nga padayon nimong gialagaran

gikan sa mga liyon?” ²¹ Unya miingon si Daniel, “Mabuhi unta sa kanunay ang hari! ²² Gipadala sa akong Dios ang iyang anghel nga maoy nagtakom sa baba sa mga liyon, ug wala nila ako tukba. Kay nakaplagaan ako nga matarong sa iyang atubangan ug sa imong atubangan usab, O hari, ug wala akoy daotan nga gihimo kanimo.” ²³ Unya nalipay pag-ayo ang hari. Nagmando siya kanila nga ipagawas si Daniel sa puy-anan sa mga liyon. Busa gipagawas nila si Daniel sa puy-anan sa mga liyon. Walay gasgas nga nakita kaniya, tungod kay nagsalig siya sa iyang Dios. ²⁴ Unya nagmando ang hari, ug gikuha nila kadtong mga tawo nga nagpasangil kang Daniel ug gitambog sila ngadto sa puy-anan sa mga liyon—lakip ang ilang mga anak, ug ang ilang mga asawa. Sa wala pa sila motugkad sa salog, gitukob dayon sila sa mga liyon ug gikuniskunis hangtod nga nangapino ang ilang kabukogan. ²⁵ Unya nagsulat si Haring Darius ngadto sa tanang katawhan, sa kanasoran, ug sa mga pinulongan nga nagpuyo sa tibuok kalibotan: “Hinaot magmalungtaron ang kalinaw alang kaninyo. ²⁶ Ipakanaog ko ang usa ka kasugoan sa tanan nga gingsakpan sa akong gingharian kinahanglan nga ang mga tawo magapangurog ug mahadlok sa Dios ni Daniel, tungod kay siya mao ang buhi nga Dios ug magpuyo sa walay katapusan, ang iyang gingharian dili gayod mapukan; ang iyang gahom walay kinutoban. ²⁷ Giluwas niya kita ug gitabangan, ug nagahimo siya ug mga katingalahan ug mga kahibulongan sa langit ug sa yuta; giluwat niya

si Daniel gikan sa kapintas sa mga liyon.”²⁸ Busa nagmauswag si Daniel sa panahon sa paghari ni Darius ug sa panahon sa paghari ni Cyrus nga usa ka Persianhon.

7

¹ Sa unang tuig sa paghari ni Belshazar sa Babilonia, adunay damgo si Daniel ug mga panan-awon samtang naghigda siya sa iyang higdaanan. Unya gisulat niya kung unsa ang iyang nakita sa damgo. Gisulat niya ang labing mahinungdanong mga panghitabo: ² Gisaysay kini ni Daniel, “Sa akong panan-awon sa kagabhion nakita ko ang upat ka hangin sa langit nga mikusokuso sa lapad nga dagat. ³ Migula sa dagat ang upat ka nagkalainlaing dagkong mananap. ⁴ Ang unang mananap sama sa usa ka liyon apan adunay mga pako sa agila. Unya nakita ko, nga giputol ang mga pako niini ug gialsa kini gikan sa yuta ug gipabarog kini sa duha ka tiil, sama sa usa ka tawo. Gihatagan kini ug hunahuna sama sa tawo. ⁵ Unya adunay ikaduhang mananap, nga sama sa uso, ug mitakubo kini; gitangag niini ang tulo ka gusok. Gisultihan kini, 'Tindog ug kaona ang daghang mga tawo.' ⁶ Pagkahuman niini milantaw ako pag-usab. Adunay laing mananap, daw sama kini sa usa ka liyopardo. Sa likod niini adunay upat ka mga pako sama sa langgam, ug kini adunay upat ka mga ulo. Gihatagan kini ug katungod sa pagmando. ⁷ Human niadto, sa pagkagabii nakita ko sa akong damgo ang ikaupat nga mananap, makalilisang, bangis, ug

kusgan kaayo. Kini adunay ngipon nga puthaw; may giusap, unya mipinopino ug mitunobtunob kung unsa ang nahibilin. Lahi kini gikan sa ubang mga mananap, ug may napulo kini ka mga sungay. ⁸ Samtang gisud-ong ko ang mga sungay, gilantaw ko kini ug nakita ko ang laing sungay nga mitubo sa taliwala niini, usa ka gamay nga sungay. Ang unang tulo ka mga sungay nangaibot gikan sa giturokan niini. Nakita ko niini nga sungay ang mga mata nga sama sa mga mata sa tawo ug baba nga nagpasigarbo mahitungod sa dagko nga mga butang. ⁹ Sa paglantaw nako, may gipahimotang nga mga trono, ug milingkod sa iyang lingkoranan ang Walay Kataposan. Ang iyang bisti sama ka puti sa niyebe, ug ang iyang buhok sama ka puti sa lonlon nga balahibo sa karnero. Ang iyang trono nagadilaab sa kalayo, ug ang ligid niini nagadilaab sa kalayo. ¹⁰ Nagdagayday ang usa ka suba nga kalayo gikan sa iyang atubangan; minilyon ang mialagad kaniya, ug usa ka gatos ka milyon ang mibarog sa iyang atubangan. Andam na sa paghukom ang hukmanan, ug giablihan na ang mga basahon. ¹¹ Nagpadayon ako sa pagsud-ong tungod sa mapasigarbohong mga pulong nga ginasulti sa sungay. Nagasud-ong ako samtang gipatay ang mananap, ug gilaglag ang lawas niini, ug gitugyan kini aron pagasunogon. ¹² Alang niadtong upat ka nahibiling mga mananap, gikuhaan sila sa katungod sa pagmando, apan gilugwayan pa ang ilang kinabuhi sa gitakda nga panahon. ¹³ Sa akong panan-awon nianang gabhiona, nakita ko nga

miabot uban sa mga panganod sa kalangitan ang usa ka binuhat nga sama sa anak sa tawo; miduol siya sa Walay Kataposan ug nagpaila sa iyang atubangan. ¹⁴ Gihatag kaniya ang katungod sa pagmando, ang himaya, ug ang harianong kagahom aron alagaran siya sa tanang katawhan, mga nasod, ug ang mga pinulongan. Ang iyang katungod sa pagmando molungtad sa walay kataposan ug katungod nga dili mawagtang, ug ang iyang gingharian dili gayod mapukan. ¹⁵ Alang kanako, Ako si Daniel, nagsubo ang akong espiritu nga ania kanako, ug naghasol kanako ang mga panan-awon nga akong nakita sa akong hunahuna. ¹⁶ Miduol ako sa usa kanila nga nagbarog didto ug naghangyo kaniya nga ipakita kanako ang kahulogan niining mga butanga. ¹⁷ 'Kining dagkong mga mananap nga upat kabuok, mao kini ang upat ka mga hari nga motungha sa kalibotan. ¹⁸ Apan ang balaang katawhan sa Labing Halangdon ang manag-iyahon sa gingharian, ug panag-iyahon nila kini hangtod sa walay kataposan.' ¹⁹ Unya buot ako nga masayod pa gayod mahitungod sa ikaupat nga mananap—lahi kini kay sa uban ug hilabihan gayod kini ka makalilisang tungod sa puthaw nga mga ngipon ug sa mga kuko nga bronse niini; may giusap kini, ug mipinopino kini, ug mitunobtunob kung unsa ang nahibilin. ²⁰ Buot ako nga masayod sa napulo ka mga sungay nga anaa sa mga ulo niini, ug mahitungod sa laing sungay nga mitubo, ug sa tulo ka sungay sa wala pa kini mangaibot. Buot ako nga masayod mahitungod sa sungay nga adunay mga

mata ug mahitungod sa baba nga nagpasigarbo mahitungod sa dagkong mga butang ug daw mas labaw pa kay sa mga kauban niini. ²¹ Sa akong paglantaw, nakita ko nga kini nga sungay nakig-gubat batok sa balaang katawhan ug mipildi kini kanila ²² hangtod nga miabot ang Walay Kataposan, ug ang hustisya gihatag ngadto sa balaang katawhan sa Labing Halangdon. Unya miabot ang panahon nga naangkon sa balaang katawhan ang gingharian. ²³ Mao kini ang gisulti sa tawo, 'Alang sa ikaupat nga mananap, mao kini ang ikaupat nga gingharian nga lahi sa ubang mga gingharian. Pagalamyon niini ang tibuok kalibotan, ug tunobtunoban kini ug pinopinohon. ²⁴ Alang sa napulo ka mga sungay, gikan niini nga gingharian motungha ang napulo ka mga hari, ug ang laing hari motungha human kanila. Lahi siya kay sa mga nag-una kaniya, ug buntogon niya ang tulo ka mga hari. ²⁵ Magasulti siya ug mga pulong batok sa Labing Halangdon ug pagalutoson ang katawhan sa Labing Halangdong Dios. Pagasulayan niya sa pag-usab ang mga kapistahan ug ang balaod. Kini nga mga butang itugyan ngadto sa iyang kamot sulod sa usa ka tuig, dugang ang duha ka tuig ug tunga. ²⁶ Apan andam sa paghukom ang hukmanan, ug pagakuhaon nila ang iyang harianong gahom aron pagawagtangon ug pagalaglagon sa kataposan. ²⁷ Ang gingharian ug ang kagahom, ug ang kabantogan sa mga gingharian ilalom sa tibuok kalangitan, ihatag sa katawhan nga nahisakop sa balaang katawhan sa Labing Halangdon. Ang iyang gingharian mao

ang walay kataposang gingharian, ug alagaron siya ug tumanon sa ubang gingharian.' ²⁸ Mao kini ang kataposan sa panan-awon. Alang kanako, ako si Daniel, nabalaka ako pag-ayo sa paghunahuna niining mga butanga ug nangluspapad akong dagway. Apan gitipigan ko kining mga butanga sa akong kaugalingon.

8

¹ Sa ikatulong tuig sa paghari ni Haring Belsazar, ako, si Daniel nakakita ug usa ka panan-awon (human niadtong naunang panan-awon). ² Nakita ko sa panan-awon nga sa paglantaw ko atua na ako didto sa kuta sa Susa didto sa probinsiya sa Elam. Nakita ko sa panan-awon nga didto ako daplin sa Kanal sa Ulai. ³ Mihangad ako ug nakita ko diha sa akong atubangan ang usa ka laking karnero nga may duha ka sungay nga nagbarog daplin sa kanal. Ang usa ka sungay mas taas kay sa usa, apan hinay ang pagtubo sa taas kay sa mubo ug naapsan sa mubo ang gitas-on niini. ⁴ Nakita ko ang laking karnero nga nagdagan padulong sa kasadpan, sa amihanan, ug sa habagatan; wala gayoy laing mga mananap nga makasukol kaniya. Wala gayoy bisan usa kanila nga makaluwas gikan sa iyang mga kamot. Gibuhat niya ang iyang gusto, ug nahimo siyang bantogan. ⁵ Samtang namalandong ako mahitungod niini, nakita ko ang torong kanding nga migula gikan sa kasadpan, nga milatas sa ibabaw sa tibuok kalibotan, paspas ang dagan niini nga wala magdapat sa yuta. Ang maong torong

kanding may dakong sungay sa tungatunga sa iyang mga mata. ⁶ Miduol siya sa laking karnero nga may duha ka sungay - nakita ko ang laking karnero nga nagbarog sa pikas tampi sa kanal - ug midasmag sa hilabihang kapintas ang torong kanding padulong sa laking karnero. ⁷ Nakita ko nga duol na ang torong kanding ngadto sa laking karnero. Napungot siya pag-ayo sa laking karnero, unya gisungag niya siya ug nabali ang duha ka sungay niini. Wala makasukol kaniya ang laking karnero. Gitumba siya sa torong kanding sa yuta ug gitamaktamakan. Walay si bisan kinsa nga makaluwas sa laking karnero gikan sa iyang gahom. ⁸ Unya midako pag-ayo ang torong kanding. Apan sa dihang nakusgan na siya, nabali ang iyang dakong sungay, ug sa nahimutangan niini mitubo ang upat ka laing dagkong sungay nga nag-atubang sa upat ka mga kahanginan sa kalangitan. ⁹ Mitubo ibabaw sa usa niini ang laing sungay, gamay sa una apan mianam-anam sa pagdako diha sa habagatan, sa sidlakan, ug sa matahom nga yuta. ¹⁰ Midako kini pag-ayo nga nakiggubat na kini batok sa kasundalohan sa kalangitan. Ang pipila niadtong mga kasundalohan ug ang pipila niadtong mga kabituonan gitambog sa kalibotan, ug gitamaktamakan nila kini. ¹¹ Gipakasama niya kabantogan ang iyang kaugalingon sa pangulo sa kasundalohan. Gikuha niini gikan kaniya ang inadlawang halad sinunog, ug gihugawan ang dapit sa iyang templo. ¹² Tungod sa pagsupak, ang kasundalohan gitugyan ngadto sa sungay sa kanding, ug gipahunong ang halad sinunog.

Giyatakyatakan sa sungay diha sa yuta ang kamatuoran, ug nagmalampuson siya sa iyang gibuhat. ¹³ Unya nadungog ko ang usa ka balaang binuhat nga misulti ug ang laing balaang binuhat nga mitubag kaniya, “Hangtod kanus-a ba matapos kining mga butanga, kining pananawon mahitungod sa halad sinunog, sa sala nga makalaglag, ang pagtugyan sa templo, ug ang pagyatakyatak sa kasundalohan sa kalangitan?” ¹⁴ Miingon siya kanako, “Molungtad kini sulod sa 2, 300 ka mga gabii ug mga adlaw. Human niana mahiuli na sa hustong kahimtang ang templo.” ¹⁵ Sa pagkakita ko sa pananawon, ako si Daniel, naninguha sa pagsabot niini. Unya mibarog sa akong atubangan ang binuhat nga sama sa usa ka tawo. ¹⁶ Nadungog ko ang tingog sa tawo nga nagtawag tungatunga sa mga tampi sa Kanal sa Ulai. Miingon siya, “Gabriel, tabangi kining tawhana sa pagsabot sa pananawon.” ¹⁷ Busa miduol siya sa akong gibarogan. Sa duol na siya, nalisang ako ug mihapa ako sa yuta. Miingon siya kanako, “Anak sa tawo, sabta nga kining pananawon alang sa kataposang panahon.” ¹⁸ Samtang nakigsulti pa siya kanako, natumba ako sa yuta nga walay panimuot. Unya gihikap niya ako ug gipabarog. ¹⁹ Miingon siya kanako, “Tan-awa, ipakita ko kanimo ang mahitabo sa umaabot nga panahon sa kapungot, tungod kay ang pananawon gitagana alang sa naghinapos nga panahon. ²⁰ Alang sa laking karnero nga imong nakita nga may duha ka sungay - sila mao ang mga hari sa

Media ug Persia. ²¹ Ang torong kanding mao ang hari sa Gresya. Ang dakong sungay nga anaa tungatunga sa iyang mga mata mao ang unang hari. ²² Samtang ang sungay nga nabali diha sa dapit nga gituboan sa laing upat ka mga sungay - upat ka mga gingharian ang motungha gikan sa iyang nasod, apan dili sama kaniyang gahom. ²³ Sa kataposang panahon niadtong mga gingharian, sa dihang moabot na sa utlanan ang ilang pagkamalinapason, motungha ang usa ka hari nga mapintas ang panagway nga hilabihan ka maalamon. ²⁴ Mahimo siyang gamhanan apan dili pinaagi sa iyang kaugalingong gahom. Mahimuot siya kung unsa ang iyang nagun-ob; mamuhat siya ug magmalampuson. Pildihon niya ang gamhanang katawhan, ang mga tawo taliwala sa mga balaan. ²⁵ Pinaagi sa iyang pagkamalimbungon molampos ang iyang paglimbong ilalom sa iyang paghari. Magpakabantogan siya sa iyang hunahuna. Laglagon niya sa kalit lang ang daghang katawhan. Makigbatok pa gani siya sa Hari sa mga hari, ug mabuntog siya, apan dili pinaagi sa kamot sa tawo. ²⁶ Matuod ang panan-awon nga gisulti kanimo mahitungod sa mga kagabhion ug sa mga kabuntagon. Apan silyohi ang panan-awon, kay magtumong kini sa umaabot sa daghang mga adlaw. ²⁷ Unya ako si Daniel, gikapoy ug naluya sulod sa pipila ka mga adlaw. Unya mibangon ako ug gibuhat ang buluhaton alang sa hari. Apan nalisang ako sa panan-awon, ug walay usa nga makasabot niini.

9

¹ Si Darius mao ang anak ni Ahasuerus, usa sa kaliwat sa taga-Media. Si Ahasuerus mao ang naghari sa gingharian sa mga taga-Babilonia. ² Karon sa unang tuig sa paghari ni Darius, ako si Daniel nagtuon sa mga basahon sa mga pulong ni Yahweh, ang pulong nga gisulti kang propeta Jeremias. Nakita ko nga moagi usa ang 70 ka tuig ayha pa matapos ang pagkasinalikway sa Jerusalem. ³ Mituaw ako sa Ginoo nga atong Dios ug nagpakilooy kaniya uban ang pag-ampo ug paghangyo, uban sa pagpuasa, sa pagbistig sako, ug sa paglingkod diha sa abo. ⁴ Nag-ampo ako kang Yahweh nga akong Dios, ug gisugid ko ang atong mga sala. Miingon ako, “Palihog O Ginoo - ikaw mao ang bantogan ug kahibulongang Dios - ikaw kanunay ang nagtuman sa saad ug matinud-anong nahigugma niadtong nahigugma kanimo ug nagbantay sa imong mga sugo. ⁵ Nakasala kami ug gibuhat ang daotan. Nagpakadaotan kami ug nagmasinupakon, gisalikway ang imong mga sugo ug mga balaod. ⁶ Wala namo paminawa ang imong mga sulu-goon nga mga propeta nga nagsugilon sa imong ngalan sa among mga hari, sa among mga pangulo, sa among mga katigulangan, ug sa tibuok katawhan sa yuta. ⁷ Kanimong O Ginoo, nahisakop ang pagkamatarong. Apan alang kanamo karong adlaw, ania kanamo ang kaulawan sa among panagway - alang sa katawhan sa Juda ug niadtong namuyo sa Jerusalem, ug sa tibuok Israel. Apil na niini kadtong anaa sa duol maingon man usab kadtong atua sa halayo sa tibuok

kayutaan kung asa mo sila patibulaaga. Tungod kini sa hilabihang pagluib nga nahimo namo batok kanimo. ⁸ Alang kanamo O Yahweh ania ang kaulawan sa among panagway - ngadto sa among mga hari, sa among mga pangulo, ug sa among mga katigulangan - tungod kay nakasala kami batok kanimo. ⁹ Kay iya sa Ginoo nga atong Dios ang kalooy ug ang kapasayloan, kay misupak man kami batok kaniya. ¹⁰ Wala namo tumana ang tingog ni Yahweh nga among Dios pinaagi sa pagsubay sa iyang mga balaod nga iyang gihatag kanamo pinaagi sa iyang mga sulu-goon nga mga propeta. ¹¹ Gisupak ug gisalikway sa tibuok Israel ang imong balaod, nagdumili sa pagtuman sa imong tingog. Ang tunglo ug ang panumpa nga gisulat diha sa balaod ni Moises, ang alagad sa Dios, gibubo na kanamo tungod kay nakasala kami batok kaniya. ¹² Gipamatud-an ni Yahweh ang mga pulong nga iyang gisulti batok kanamo ug batok sa among mga magmamando, pinaagi sa pagpahamtang kanamo sa dakong katalagman. Kay sa ilalom sa tibuok kalangitan wala gayod makatandi kung unsa ang nahitabo sa Jerusalem. ¹³ Ingon nga nahisulat kini sa balaod ni Moises, ang tanan niining mga katalagman midangat kanamo, apan wala kami magpakilooy kang Yahweh nga among Dios pinaagi sa pagsalikway sa among mga kalapasan ug wala tagda ang imong kamatuoran. ¹⁴ Busa giandam nang daan ni Yahweh ang katalagman ug gipahamtang kini kanamo, kay si Yahweh nga among Dios matarong sa tanan niyang mga gibuhat, apan wala gihapon kami mituman sa

iyang tingog. ¹⁵ Karon, O Ginoo nga among Dios, gipalingkawas mo ang imong katawhan gikan sa yuta sa Ehipto pinaagi sa gamhanang kamot, ug gihimo mo nga mailhan ang imong ngalan alang sa imong kaugalingon sa kasamtangang adlaw. Apan nagpakasala gihapon kami; gibuhat namo ang daotang mga butang. ¹⁶ O Ginoo, tungod sa tanan mong matarong nga mga buhat, ipalayo ang imong kasuko ug ang imong kapungot gikan sa imong siyudad sa Jerusalem, ang imong balaan bukid. Tungod sa among mga sala, ug sa kalapasan sa among mga katigulangan, ang Jerusalem ug ang imong katawhan nahimong tumong sa pagbiaybiay niadtong mga nagpalibot kanamo. ¹⁷ Karon O among Dios, patalinghogi ang pag-ampo sa imong sulugoon, ug ang iyang pagpakilooy alang kanimo; tungod ug alang kanimo, O Ginoo, ipadan-ag ang imong panagway didto sa imong templo nga pinasagdan na. ¹⁸ O akong Dios, ablihi ang imong igdulogog ug patalinghogi; bukha ang imong mga mata ug tan-awa. Alaot gayod kami; tan-awa ang siyudad nga ginganlan sa imong ngalan. Wala kami magpakitabang tungod sa among pagkamatarong, kondili tungod sa imong dakong kalooy. ¹⁹ O Ginoo patalinghog! Pasayloa kami O Ginoo! Tagda ug pamuhat O akong Ginoo! Ayaw paglangan O Dios, tungod ug alang sa imong siyudad ug sa imong katawhan nga gitawag pinaagi sa imong ngalan.” ²⁰ Samtang nagsulti pa ako, nag-ampo ug nagsugid sa akong mga sala ug sa sala sa akong katawhan sa Israel, ug nagpadayag sa akong mga paghangyo sa atubangan ni Yahweh

nga akong Dios alang sa balaang bukid sa Dios, ²¹ samtang nag-ampo ako, ang binuhat nga si Gabriel nga nakita ko sa akong unang pananawon, tulin nga milupad padulong kanako, sa takna sa paghalad sa kagabhion. ²² Gipasabot niya ako ug miingon kanako, “Daniel, mianhi ako karon aron sa paghatag kanimo sa kaalam ug panabot. ²³ Sa pagsugod mo sa pagpakilooy, ang sugo gihatag na ug mianhi ako aron sa pagsugilon kanimo sa tubag, tungod kay gihigugma ka man pag-ayo. Busa pamalandongi kining pulonga ug sabta ang gipadayag. ²⁴ Kapitoan ka pilo ka pito katuig ang gitagana alang sa imong katawhan ug sa imong balaang siyudad sa pagtapos sa kalapasan ug sa sala, sa kapasayloan sa pagkadaotan, sa pagdala sa walay kataposang pagkamatarong, sa pagmantala sa pananawon ug sa mga propesiya, ug sa pagbalaan sa labing balaang dapit. ²⁵ Sayra ug sabta nga sukad pa kini sa paghatag sa sugo sa pagbalik ug sa pagtukod pag-usab sa Jerusalem sa pag-abot sa tawong dinihogan (nga mao ang pangulo), aduna pay kapitoan kapito kapilo ug ka-62 kapiloan ka pito katuig. Tukoron pag-usab ang Jerusalem uban ang mga kadalanan ug kuta, bisan pa man sa mga panahon sa kagul-anan. ²⁶ Human sa ka-62 kapiloan ka pito katuig, ang tawong dinihogan mapukan ug wala nay mahibilin. Ang kasundalohan sa umaabot nga hari mogun-ob sa siyudad ug sa balaang dapit. Moabot ang kataposang panahon uban ang lunop, ug adunay panaggubat bisan pa hangtod sa kataposan. Ang pagkagun-ob gisugo nang daan. ²⁷ Pamatud-an

niya ang kasabotan sa kadaghanan sulod sa pito ka tuig. Sa tungatunga sa pito ka tuig taposon niya ang pagsakripisyo ug ang paghalad. Diha sa pako sa mga kangil-ad moabot ang usa ka tawo nga mobuhat sa kangil-aran. Gisugo nang daan nga ibubo ang mangilngig nga kataposan ug ang kalaglagan ngadto sa tawong nagbuhat sa kangil-aran.”

10

¹ Sa ikatulong tuig ni Cyrus ang hari sa Persia, gipadayag ang usa ka mensahe ngadto kang Daniel, nga ginganlan usab ug Belteshazar. Matuod kining mensahe. Mahitungod kini sa usa ka dakong gubat. Nasabtan ni Daniel ang mensahe sa kahulogan sa panan-awon. ² Niadtong mga adlaw, ako si Daniel nagsubo gayod sulod sa tulo ka semana. ³ Wala ako mikaon sa lamian nga mga pagkaon, mga karne, wala ako miinom ug bino, ug wala ko dihogig lana ang akong kaugalingon hangtod wala pa matapos ang tulo ka semana. ⁴ Sa ika-24 nga adlaw sa unang bulan, samtang nagbarog ako daplin sa suba (nga mao ang Suba sa Tigris), ⁵ mihangad ako ug nakita ang usa ka tawo nga nagbistig lino, nga nagbakos ug lunsayng bulawan gikan sa Uphaz. ⁶ Ang iyang lawas sama sa batong topaz, ug ang iyang panagway daw sama sa kilat. Ang iyang mga mata sama sa nagdilaab nga mga sulo, ug ang iyang mga bukton ug mga tiil sama sa gipasinaw nga bronse. Ang iyang tingog daw sama sa tingog sa dakong panon sa katawhan. ⁷ Ako si Daniel, mao lamang ang

nakakita sa maong panan-awon, kay ang akong mga kauban wala man makakita sa panan-awon. Apan giabot sila sa dakong kalisang, ug nanagan sila aron motago. ⁸ Busa ako na lamang ang nahibilin ug nakakita niining talagsaong panan-awon. Nakabsan ako ug kusog; ang akong masanag nga panagway nangluspada, ug wala nay igong kusog nga nahibilin kanako. ⁹ Unya nadungog ko ang iyang mga pulong - ug samtang nadungog ko kini, nakuyapan ako ug natumba sa yuta. ¹⁰ May kamot nga mihikap kanako, ug nakapakurog kini sa akong mga tuhod ug sa akong mga palad. ¹¹ Miingon ang anghel kanako, “Daniel, ang tawo nga gitamod pag-ayo, sabta ang mga pulong nga isulti ko kanimo. Barog, kay gipadala ako alang kanimo.” Sa pagsulti niya kanako niining mga pulonga, mibarog ako nga nagkurog. ¹² Unya miingon siya kanako, “Ayaw kahadlok Daniel. Kay sukad sa unang adlaw nga nagtinguha ka sa pagsabot ug sa pagpaubos sa imong kaugalingon atubangan sa Dios, gidungog ang imong mga pulong, ug mianhi ako tungod sa imong mga pulong. ¹³ Gibabagan ako sa prinsiphe sa gingharian sa Persia, ug gitago ako didto sa mga hari sa Persia sulod sa 21 ka adlaw. Apan gitabangan ako ni Michael ang usa sa mga pangulo nga prinsiphe. ¹⁴ Karon ania ako aron tabangan ka sa pagpasabot kung unsa ang mahitabo sa imong katawhan sa kataposang mga adlaw. Kay ang panan-awon alang sa umaabot nga mga adlaw.” ¹⁵ Samtang nakigsulti siya kanako niining mga pulonga, miduko ako ug

wala makasulti. ¹⁶ Ang binuhat nga daw sama sa anak sa tawo mihikap sa akong ngabil, ug gibuka ko ang akong baba ug miingon ngadto kaniya nga nagbarong sa akong atubangan: “Akong agalon, nahasol ako tungod sa panan-awon; wala na akoy nahibilin nga igong kusog. ¹⁷ Sulogoon mo lamang ako. Unsaon ko man sa pagpakigsulti sa akong agalon? Kay karon wala na akoy kusog, ug maglisod na gani sa pagginhawa.” ¹⁸ Ug sa makausa pa ang binuhat nga daw sama sa anak sa tawo mihikap kanako ug mipabaskog kanako. ¹⁹ Miingon siya, “Ayaw kahadlok, ang tawo nga gitamod pag-ayo. Hinaot nga ang kalinaw maanaa kanimo! Paglig-on karon, pagmalig-on!” Samtang nagsulti pa siya kanako, nabaskog ako. Miingon ako, “Sulti na akong agalon, kay gilig-on mo na man ako.” ²⁰ Miingon siya, “Nasayod ka ba nganong mianhi ako kanimo? Sa dili madugay mobalik ako aron makiggubat sa prinsiphe sa Persia. Sa akong pagbiya, moabot ang prinsiphe sa Gresya. ²¹ Apan sultihan ko ikaw kung unsa ang nahisulat sa Basahon sa Kamatuoran. Walay laing isog nga makiggubat batok kanila, gawas kang Michael nga inyong prinsiphe.

11

¹ Sa unang tuig sa paghari ni Darius nga Medianhon, miabot ako aron sa pagtabang ug pagpanalipod kang Michael. ² Karon sultihan ko ikaw sa kamatuoran. Adunay tulo ka hari nga motungha sa Persia, ug ang ikaupat hilabihan ang kadato kay sa uban pang mga hari. Sa dihang makabaton siya ug gahom pinaagi sa iyang

pagkadato, iyang hagiton ang matag usa nga makigbatok sa gingharian sa Gresya. ³ Motungha ang usa ka gamhanang hari ug maghari sa hil-abihan ka bantogan nga gingharian, ug buhaton niya ang iyang gitinguha. ⁴ Sa dihang makabarog na siya, mabungkag ang iyang gingharian ug pagabahinon sa upat ka bahin sa hangin sa langit, apan dili alang sa iyang mga kaliwatan, ug dili tungod sa iyang gahom sa dihang siya pa ang nagdumala. Tungod kay ang iyang gingharian puohon ug ihatag sa lain ug dili sa iyang mga kaliwatan. ⁵ Mahimong kusgan ang hari sa Habagatan, apan ang usa sa pangulo sa iyang mga kasundalohan mahimong mas kusgan pa kaniya ug magdumala sa iyang gingharian uban sa dakong gahom. ⁶ Human sa pipila ka katuigan, sa saktong panahon, maghimo sila ug panag-abin. Ang anak nga babaye sa hari sa Habagatan moadto sa hari sa Amihanan aron pagpamatuod sa ilang panag-abin. Apan dili molungtad ang kusog sa iyang mga bukton, bisan ang iyang pagbarog, o ang iyang bukton. Pagabiyaan siya—ug kadtong nagdala kaniya, ang iyang amahan, ug ang kadtong nitabang kaniya niadtong mga panahona. ⁷ Apan ang sanga nga gikan sa iyang punoan moturok sa iyang dapit. Sulongon niya ang kasundalohan ug sudlon ang kota sa hari sa Amihanan. Makig-away siya kanila, ug buntogon niya sila. ⁸ Pangdad-on niya sa Ehipto ang ilang mga diosdios uban ang mga hinulma nga puthaw ug ang ilang bililhon nga mga sudlanan sa plata ug bulawan. Sa pipila ka mga katuigan mopalayo siya gikan sa hari

sa Amihanan. ⁹ Unya mosulong ang hari sa Amihanan sa gingharian sa hari sa Habagatan, apan mohawa siya sa iyang kaugalingong yuta. ¹⁰ Mangandam ang iyang mga anak nga lalaki ug magtigom ug dakong pundok sa kasundalohan. Walay hunong ang ilang pag-abot ug molukop sa tanan; moabot kini hangtod sa iyang kota. ¹¹ Unya masuko pag-ayo ang hari sa Habagatan; moadto siya ug makig-away batok kaniya, ang hari sa Amihanan. Magtigom ang hari sa Amihanan ug dakong pundok sa kasundalohan, apan ang kasundalohan itugyan sa iyang mga kamot. ¹² Bihagon nila ang kasundalohan, ug mabayaw ang kasingkasing sa hari sa Habagatan, ug pagalaglagon niya ang linibo, apan dili siya magmadaugon. ¹³ Unya magtigom ang hari sa Amihanan ug laing pundok sa kasundalohan, mas daghan kay sa unang pundok. Human sa pipila ka mga katuigan, moabot gayod ang hari sa Amihanan uban ang dakong pundok sa kasundalohan nga gihatagan ug mas daghang kasangkapan. ¹⁴ Nianang panahona daghan ang motungha nga makigbatok sa hari sa Habagatan. Makigbatok ang mga anak sa daotan taliwala sa imong katawhan aron sa pagtuman sa pananawon, apan dili sila magmalampuson. ¹⁵ Moabot ang hari sa Amihanan, gipatongpatong ang mga tibugol nga yuta ug manaka sa mga kota, ug ilogon niya ang kinotaang siyudad. Dili makasukol ang kasundalohan sa Habagatan, bisan ang ilang labing maayong mga sundalo. Wala na silay igong kusog aron makatindog. ¹⁶ Hinoon, ang moabot nga tawo mamuhat sumala sa iyang mga

gitinguha batok kaniya; walay si bisan kinsa ang makapugong kaniya. Mobarog siya sa yuta sa katahom, ug ang kadaotan anaa sa iyang mga kamot. ¹⁷ Makahukom ang hari sa Amihanan nga magpakita uban ang gahom sa iyang tibuok gingharian, ug uban kaniya ang kasabotan nga iyang himoon tali sa hari sa Habagatan. Ipaasawa niya kaniya ang iyang anak nga babaye aron sa pagpukan sa gingharian sa Habagatan. Apan ang maong laraw dili magmalampuson o makatabang kaniya. ¹⁸ Human niini, sulongon sa hari sa Amihanan ang kabaybayonan ug bihagon niya ang kadaghanan kanila. Apan usa ka komandante ang motapos sa iyang pagkamapahitas-on ug isumbalik kini kaniya. ¹⁹ Unya sulongon niya ang mga kota sa iyang kaugalingong dapit, apan mapukan siya ug malaglag; dili na siya makaplagaan. ²⁰ Unya adunay tawo nga motungha puli sa iyang dapit nga magsugo sa tigkolekta ug buhis sa pagpaningil tungod ug alang sa pagpanindot sa gingharian. Apan sa mosunod nga mga adlaw malaglag dayon siya, apan dili sa kasuko o sa gubat. ²¹ Motungha sa iyang dapit ang usa ka talamayon nga tawo nga dili gayod hatagan sa harianong pagpasidungog; moabot siya sa wala damha ug maghari sa gingharian pinaagi sa pagpanlimbong. ²² Ang kasundalohan mabanlas sa iyang atubangan sama sa baha. Managsama nga malaglag ang kasundalohan ug ang pangulo sa kasabotan. ²³ Gikan sa panahon sa ilang pagpakig-abin kanila, mamuhat siya nga malimbongon; uban ang gamayng pundok sa

katawhan mahimo siyang kusgan. ²⁴ Sa walay pagpasidaan sulongon niya ang pinakadato nga dapit sa probinsya, ug buhaton niya ang wala nabuhat sa iyang amahan bisan sa iyang mga katigulangan. Iapod-apod niya ngadto sa iyang mga sumusunod ang mga inilog, mga kinawat, ug ang mga kabtangan. Maglaraw siya sa pag-sulong sa mga kota, apan sa makadiyot lamang. ²⁵ Pukawon niya ang iyang gahom ug ang iyang kasingkasing batok sa hari sa Habagatan uban ang dakong pundok sa kasundalohan. Makig-gubat ang hari sa Habagatan uban ang dakong pundok, ug labihan ka kusgan nga kasundalohan, apan dili siya magmadaugon tungod kay ang uban makahimo sa pagbudhi batok kaniya. ²⁶ Bisán gani kadtong mikaon sa lamian niyang pagkaon mosulay sa paglaglag kaniya. Malaglag ang iyang kasundalohan sama nga gibanlas sa baha, ug daghan kanila ang mahulog sa kamatayon. ²⁷ Kining duha ka hari, managsama ang ilang mga kasingkasing nga nagtinguha ug daotan batok sa usag-usa, molingkod sila sa samang lamesa ug mamakak sa usag-usa, apan wala kini bili. Kay ang kataposan moabot sa gitakdang panahon. ²⁸ Unya ang hari sa Amihanan mobalik sa iyang dapit uban ang labihan nga kadato, makigbatok ang iyang kasingkasing sa balaang kasabotan. Mamuhat siya unya mopauli sa iyang kaugalingong yuta. ²⁹ Mobalik siya sa gitakda nga panahon ug makigbatok na usab sa Habagatan. Apan niining higayona dili na sama kaniadto. ³⁰ Kay moabot ang mga barko sa Kittim aron makigbatok kaniya, ug mahadlok

siya ug mobalik. Hilabihan ang iyang kasuko batok sa balaang kasabotan, ug iyang kahimutan kadtong mosalikway sa balaang kasabotan. ³¹ Motungha ang iyang kasundalohan ug magpasipala sa dalangpanan. Kuhaon nila ang inadlaw-adlaw nga halad sinunog, ug magbuhat sila ug kahugaw nga maoy hinungdan sa kamingawan. ³² Alang niadtong nagbuhat ug daotan batok sa kasabotan, danihon niya sila ug limbongan. Apan ang mga tawo nga nakaila sa ilang Dios magmaisugon ug makasukol. ³³ Ang maalamon nga mga tawo maoy magpasabot sa kadaghanan. Apan mapandol sila pinaagi sa espada ug pinaagi sa kalayo; mangabihag ug makawatan sila sulod sa pipila ka mga adlaw. ³⁴ Sa ilang pagkapandol, talagsa na lamang ang motabang kanila. Daghan ang magpakaroningnon nga mounong kanila. ³⁵ Mapandol ang pipila sa mga maalamon aron maputli sila, ug mahinlo, hangtod nga moabot ang kataposan. Kay ang gitakdang panahon moabot gayod. ³⁶ Mamuhat ang hari sumala sa iyang gitinguha. Ituboy niya ang iyang kaugalingon ug himoon niyang bantogan ang iyang kaugalingon labaw sa tanang dios. Magsulti siya ug makalilisang nga mga butang batok sa Dios sa mga dios, tungod kay magmalampuson siya hangtod nga hilabihan na ang iyang kapungot. Kay ang kasugoan mahitabo gayud. ³⁷ Dili niya tagdon ang mga diosdios sa iyang katigulangan o ang dios nga gitinguha sa mga babaye. Ang bisan unsa nga dios dili niya tagdon. Tungod kay himoon niyang gamhanan ang iyang kaugalingon labaw

sa tanan. ³⁸ Hinoon pasidunggan niya ang dios nga anaa sa mga kota. Usa kini ka dios nga wala gani hiilhi sa iyang katigulangan nga iyang pasidunggan uban ang bulawan ug ang plata, uban ang mahalon nga mga bato ug bililhon nga mga gasa. ³⁹ Sulongon niya ang labing lig-on nga mga kota uban ang tabang sa usa ka langyaw nga dios. Kadtong miila kaniya, pasidunggan niya pag-ayo. Himoon niya sila nga pangulo sa daghang mga tawo, ug bahinon niya ang yuta isip ganti. ⁴⁰ Sa kataposang panahon mosulong ang hari sa Habagatan. Makigbatok kaniya ang hari sa Amihanan sama sa alimpulos uban ang mga karwahe ug mga sundalong nagkabayo, ug uban sa daghang mga barko. Makigbatok siya sa mga dapit, lukopon nila kini, ug walay makapugong kanila. ⁴¹ Moadto siya sa yuta sa katahom, ug linibo ang mga Israelita nga malaglag. Apan kini nga mga dapit makalingkawas sa iyang mga kamot: ang Edom, ang Moab, ug ang nahibilin sa katawhan sa Ammon. ⁴² Ituy-od niya ang iyang mga kamot sa mga kayutaan; dili makalingkawas ang yuta sa Ehipto. ⁴³ Pagadumalahan niya ang mga bahandi nga bulawan ug plata, ug ang kinatibukang bahandi sa Ehipto; ang mga taga Libya ug ang mga taga Etiopia mailalom sa iyang lakang. ⁴⁴ Apan adunay balita nga gikan sa sidlakan ug sa amihanan nga makapalisang kaniya, hilabihan ang iyang kasuko tungod niini mogawas siya aron paglaglag ug pagbuhat ug kadaot. ⁴⁵ Magtukod siya ug harianong tolda nga iyang puy-anan taliwala sa kadagatan ug kabungtoran

sa katahom sa pagkabalaan. Moabot ang iyang kataposan, ug walay motabang kaniya.

12

¹ “Nianang panahona, motungha si Michael, ang bantogang prinsiphe nga tigpanalipod sa imong katawhan. Adunay panahon sa kalisod nga wala pa gayud mahitabo sukad pa sa sinugdan sa bisan asa nga nasod. Nianang panahona, ang imong katawhan maluwas, ang matag usa kansang ngalan nahisulat sa libro. ² Daghan niadtong mipahulay na sa abog sa yuta ang mabanhaw, ang uban makabaton ug kinabuhing walay kataposan ug ang uban mapakaulawan ug walay kataposan nga mapasipad-an. ³ Kadtong mga maalamon mosidlak sama sa kahayag sa kalangitan, ug kadtong nakakabig ug daghan ngadto sa pagkamatarong, mahisama sa mga bituon hangtod sa kahangtoran. ⁴ Apan ikaw Daniel, tipigi kini nga mga pulong; silyohi ang libro hangtod nga moabot ang kataposang panahon. Daghan ang magdagan sa bisan asa, ug madugangan ang kahibalo.” ⁵ Unya ako, si Daniel, mitan-aw, ug adunay laing duha nga nagtindog. Ang usa nagtindog sa daplin sa suba, ug ang usa nagtindog sa pikas tampi sa suba. ⁶ Ang usa kanila miingon ngadto sa tawo nga nagbisti ug lino, nga anaa sa daplin sa ibabaw sa suba, “Hangtod kanus-a matapos kining kahibulongan nga mga panghitabo?” ⁷ Nadungong ko ang tawo nga nagbisti ug lino, nga anaa sa daplin sa ibabaw nga bahin sa suba—gibayaw niya ang iyang duha ka kamot sa langit ug nanumpa

ngadto sa adunay kinabuhi nga walay kataposan nga mahitabo kini sulod sa tulo ug tunga ka tuig. Sa dihang mapukan sa hingpit ang gahom sa balaang katawhan, kining tanan nga mga butang matapos. ⁸ Nakadungog ako, apan wala ako makasabot. Busa nangutana ako, “Akong agalon, unsa man ang sangpotan niining tanang mga butang?” ⁹ Miingon siya, “Lakaw na, Daniel, kay ang mga pulong magpabiling tinago ug gisilyohan hangtod sa kataposang panahon. ¹⁰ Daghan ang maputli ug mahinlo apan ang daotan magbuhat ug daotan. Walay daotan nga makasabot, apan kadtong mga maalamon makasabot niini. ¹¹ Gikan sa panahon nga hunongon ang inadlaw-adlaw nga paghatag ug halad sinunog ug ang malaw-ay nga maoy hinungdan sa hingpit nga kamingawan, sulod sa 1, 290 ka mga adlaw. ¹² Bulahan ang makahulat hangtod nga matapos ang 1, 335 ka mga adlaw. ¹³ Kinahanglang mopadayon ka sa imong panaw hangtod sa kataposan, ug mopahulay ka. Mobarog ka sa dapit nga gitagana kanimo, sa kataposan nga mga adlaw.”

Balaan nga Bibliya Unlocked Literal Bible in the Cebuano language of the Republic of the Philippines

copyright © 2019 Door43 World Missions Community

Language: Cebuano

Translation by: Door43 World Missions Community

Contributor: Aida Espelita, Aira Amaran, Alma Mae Llorca, Amelina Emboc, Analine Tanog, Bernaly Mansiwagan, Carwelene Amper, Chally Lou Lacaran, Charity Guinita, Dan Bongcalas, Darryl Lasquite, Divine Grace Leparto, Elsie Lacubay, Ernilyn Balindong, Gem Lalaan, Helen Thundas, Jerome Resomadero, Jeryl Tumundog, Johnny Ray Lumawan, Loreto Socias Jr., Luther Pulao Jr., Lymae Belle Ednalgan, Marilyn Layum, Mark Kevin Atab, Marth Anthony Atab, Miracle Marcojos, Molly, Noel Dalumatao, Rico Barrios, Ricky Mansabid, Romeo Lumasay, Roselle Layum, Steven Lubosan, Jeffrey, Johanna, Junette, Benny, and Racquel

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 8 Jun 2020

2df9daf7-60be-5f99-a36b-0eeb22060857